

*Ўзбекистон Давлат муассасалари ва
жамоат хизмати ходимлари касаба
уюшмаси Республика Кенгашининг 2014
йил 3 ноябрдаги 18-27 “с”-сонли раёсат
қарори билан тасдиқланган 2 илова*

**Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба
уюшмаси Республика кенгаши
Хотин-қизлар билан ишлаш комиссиясини
НИЗОМИ**

- I. Умумий қоидалар
- II. Кенгашнинг асосий мақсадлари
- III. Кенгашнинг вазифалари ва ҳуқуқлари
- IV. Кенгашнинг иш тартиби

I. Умумий қоидалар

1.1. Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши Хотин-қизлар комиссиясини (кейинги ўринларда “Комиссия” деб аталади) мулкчилик шаклидан қатъий назар барча корхона, ташкилот, муассасаларда меҳнат қилаётган хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгашининг иштирокини кучайтириш мақсадида ташкил этилади.

1.2. Кенгаш ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, Ўзбекистон Республикасининг “Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида”ги Қонуни ва бошқа қонун ҳужжатларига, ХМТнинг “Аёлларга нисбатан камситишларнинг барча шакллари бартараф этиш тўғрисида”ги Конвенцияси, Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати Устави, Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси қурултойлари, Федерация Кенгаши, унинг Раёсати қарорлари, ҳамда мазкур Низомга амал қилади.

1.3. Комиссия жамоатчилик асосида иш юритади ҳамда ўз фаолияти юзасидан Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси қурултойлари, Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Республика Кенгаши Раёсати олдида ҳисобот беради.

1.4. Комиссия раиси Республика Кенгаши Раёсатида, раис ўринбосари ва масъул котиб Комиссия мажлисида сайланади.

II. Комиссиянинг асосий мақсадлари

2.1. Қуйидагилар Хотин-қизлар . Комиссиясининг асосий мақсадлари ҳисобланади:

жамоа келишувлари, мулкчилик шаклидан қатъий назар барча корхона, ташкилот, муассасаларда имзоланаётган жамоа шартномаларига хотин-қизларга

хавфсиз меҳнат, дам олиш шароитлари яратиб берилиши, меҳнатига муносиб ҳақ тўланиши, кўшимча имтиёзлар берилиши, ҳуқуқий маданиятларини ошириш, маданий-маърифий йўналишдаги тадбирларда иштирок этиш учун имкониятларини кенгайтирилиши масалалари киритилишига эришиш ва уларнинг бажарилиши устидан жамоатчилик назоратини олиб боришда Республика Кенгашининг иштирокини таъминлаш;

хотин-қизлар ўртасида касаба уюшмасига яъзолик авзалликларни амалда намойиш этувчи омилларни кучайтириш, уларни касаба уюшмалари фаоллари сафига енг жалб этиш;

хотин-қизлар айниқса, талаба ва ўқувчи қизларнинг интеллектуал салоҳиятларини намойиш этишлари, ўз ички имконият ва қобилиятларини юзага чиқаришлари учун етарли шарт-шароитлар яратилишига эришиш;

хотин-қизларнинг оила ва ижтимоий ҳаётда муносиб ўринга эга бўлишлари, фарзанд тарбияси ва ҳаётимизнинг турли жабҳаларидаги фаолиятларини бир-бирига уйғун ҳолда олиб боришлари учун зарур шарт-шароитлар яратилишига кўмаклашиш.

III. Комиссиянинг вазифалари ва ҳуқуқлари

Кенгаш қуйидаги вазифаларни амалга оширади:

3.1. Жамоа шартномалари ва келишувларига хотин-қизлар меҳнатини тартибга солиш хусусиятларини ва уларга имтиёзлар берилишини назарда тутувчи меъёрлар киритилишига эришиш ва уларнинг бажарилиши устидан жамоатчилик назоратини ўрнатиш.

3.2. Қонунлар, меъёрий ҳужжатлар, жамоа келишувлари ва шартномалари асосида хотин-қизларга берилган кафолат ва имтиёзларнинг амалдаги ижросини назорат қилиш.

3.3. Корхона, ташкилот ва муассасаларда аёллар гигиена хоналарини ташкил этиш бўйича жамоатчилик назоратини ўрнатиш.

3.4. Хотин-қизларнинг манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган қонунлар ижросини ўргани ва қонунларга риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини олиб бориш.

3.5. Хотин-қизларнинг саломатлигига салбий таъсир кўрсатувчи ҳолатларнинг олдини олиш, оналик ва болаликни муҳофаза қилишига кўмаклашиш.

3.6. Ҳомиладор аёлларга ҳомиладорлик ва туғиш нафақалари тўланиши устидан жамоатчилик назоратини йўлга қўйиш.

3.7. Хотин-қизларга меҳнат қилиш, эркин касб танлаш, иш билан таъминланиш ҳамда хавсиз меҳнат шароитларида, нисбатан кўпроқ иш ҳақи тўланадиган, масулиятли ишларда фаолият кўрсатишлари учун яратилаётган имкониятларни янада кенгайтиришга кўмаклашиш.

3.8 Хотин-қизларнинг, хусусан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йўналишида барпо этилаётган янги иш ўринларида меҳнат қилаётган тадбиркор аёлларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатлари ҳимоясини таъминлаш, уларга хавсиз ва етарли иш шароитлари яратилишида кўмаклашиш.

3.9 Жойларда хотин-қизларнинг ҳуқуқий маданиятини ва саводхонлигини ошириб бориш ишларида иштирок этиш.

3.10. Ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган хотин-қизларнинг, хусусан, кам таъминланган, кўп болали, боқувчисини йўқотган, ногирон аёлларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатлари ҳимоясини кучайтиришда, шунингдек, жазосини ўташ жойларидан қайтган аёлларнинг жамиятда ўз ўринларини топишларида кўмаклашиш.

3.11. Ижодкор, илмий тадқиқотчи ёш аёлларни қўллаб-қувватлашда иштирок этиш.

3.12. Умумтаълим мактабларининг 9-синф битирувчи қизларини ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларига тўлиқ қамраб олиш, коллеж битирувчи қизларини ишга жойлаштириш масалаларида давлат, нодавлат ташкилотлари билан ҳамкорлик қилиш.

3.13. Иш берувчилар томонидан хотин-қизларнинг сихатгоҳларда соғломлаштирилиши масалаларига эътиборни кучайтирилишига эришиш.

3.14. Хотин-қизлар орасида турли нохуш ҳолатлар (гиёҳвандлик, жиноятчилик, ичкиликбозлик, фоҳишабозлик, ўз жонига қасд қилиш, турли оқимлар таъсирига тушиб қолиш, одам савдоси)нинг олдини олиш, оилаларда ижтимоий-маънавий муҳит барқарорлигини таъминлаш, оила муқаддаслиги борасида мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда тушунтириш ишларини олиб бориш.

3.15. Хотин-қизларнинг жамиятдаги, меҳнат жамоасидаги ўрнини мустаҳкамлаш, жамиятда руй бераётган муҳим янгиланиш ва ўзгаришларда фаол иштирок этишлари учун зарур шарт-шароитлар яратилишига эришиш.

3.16. Хотин-қизларда миллий ва маънавий қадриятларга садоқат ҳамда миллий истиқлол ғояси руҳини ошириш, уларнинг маданий-маърифий ва маънавий савияларини юксалтириш, аёллар, айниқса талаба ва ўқувчи қизлар ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб этишга кўмаклашиш.

3.17. Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси шаҳар кенгашларининг қошидаги хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари фаолиятини мувофиқлаштириб ва йўналтириб бориш.

3.18. Комиссия номига хотин-қизлардан келган хат, ариза ва шикоятларни ваколатлари доирасида ўз вақтида кўриб чиқиш ва таҳлил этиб бориш.

3.19. **Комиссиянинг вазифалари қуйидагилар орқали амалга оширилади:**

иш жойларида хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатлари ҳимояси таъминланиши, жамоа келишувлари ва шартномаларида

улар учун белгиланган имтиёзлар тўлиқ берилиши устидан танлов асосида мониторинг ўтказиш;

худудларда касаба уюшмалари ташкилотлари фаолиятини ўрганиш ва амалий ёрдам кўрсатиш бўйича ишчи гуруҳлар таркибига Комиссия вакилларини киритиш юзасидан таклиф бериш, ўрганиш ва амалий ёрдам кўрсатиш жараёнида тўпланган маълумотларин таҳлил қилиш ва аъзо ташкилотларга тегишли тавсияларни йўллаш;

аъзо ташкилотлар, мутасадди идоралар билан ҳамкорликда жойларда ўтказиладиган ўқув-семинарларда иштирокини таъминлаш;

хотин-қизлар манфаатларига оид Қонунлар, уларга ўзгартиришлар, Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари, Ҳукумат қарорларини мунтазам таҳлил қилиб бориш, амалиётга татбиқ этиш юзасидан Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси ходимлари Республика кенгаши Раёсатига таклифларни киритиш;

халқаро касаба уюшма ташкилотларининг хотин-қизлар манфаатларини ифода этиш йўналишидаги фаолиятларини ўрганиш, тажриба алмашиш, ўзаро ҳамкорлик қилиш.

Комиссия қуйидаги ҳуқуқларга эга:

3.20. Иш жойларида хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатлари ҳимояси таъминланишини ўрганиш, Комиссия мажлисларида кўриб бориш, касаба уюшма ва хўжалик органларидан, Республика Кенгашининг бўлимларидан кўрилатган масалаларга оид маълумотларни олиш.

3.21. Кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилиш, камчиликларни бартараф этиш юзасидан касаба уюшмалари органларига тавсияларни йўллаш;

3.22. Комиссия мажлисларига, зарур ҳолда, кўрилатган масала бўйича касаба уюшмалари органлари раҳбарларини таклиф этиш.

3.23. Комиссия томонидан жойларда хотин-қизлар манфаатига оид масалаларни ўрганишга Республика Кенгаши аппаратининг масъул ходимларини жалб этиш юзасидан Республика Кенгаши раисига таклифларни киритиш;

3.24. Жамоа шартномалари ва келишувларини тайёрлаш ҳамда назоратини олиб бориш, уларни экспертизадан ўтказиш бўйича комиссиялар таркибига комиссия аъзоларини киритиш юзасидан тегишли касаба уюшма органи раҳбарига таклифларни йўллаш.

3.25. Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси шаҳар кенгашлари қошидаги хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари ишини ва улар фаолиятида юзага келадиган муаммоларни ўрганиш, таҳлил этиб бориш ва зарур ҳолларда Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Республика Кенгаши Раёсатига бу борадаги фаолиятни такомиллаштириш юзасидан таклифлар киритиш ҳамда тегишли қарорлар лойиҳаларининг тайёрланишида иштирок этиш.

IV. Комиссиянинг иш тартиби

4.1. Комиссия мажлислари заруратга қараб, лекин бир йилда камида икки мартаба ўтказилади.

4.3. Комиссия қарорлари очик овоз бериш йўли билан қабул қилинади. Кенгаш мажлисида аъзоларнинг 2/3 қисми иштирок этгандагина у ҳуқуқли, қарорлар мажлис қатнашчиларининг ярмидан кўпроғи қўллаб овоз берганда қабул қилинган ҳисобланади.

4.4. Комиссия ўзи тасдиқлаган иш режаси асосида иш олиб боради.

4.5. Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси ходимлари Республика кенгашининг Хотин-қизлар комиссияси фаолиятининг молиявий таъминоти Ўзбекистон давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси ходимлари Республика Кенгаши томонидан ажратилган маблағлар доирасида белгиланади.